

Základná umelecká škola, Štefánikova 20, 071 01 Michalovce

Školský vzdelávací program Iskrenie talentov
ZUŠ VO

4. ročník II. stupňa základného štúdia

Michalovce, 2014

**Učebný plán výtvarného odboru ZUŠ Michalovce
4.ročník II. stupňa základného štúdia**

Spolu:	99 hodín
Kresba	- 30 hodín (10-krát za školský rok)
Maľba	- 24 hodín (8-krát za školský rok)
Grafika	- 12 hodín (4-krát za školský rok)
Dejiny výtv. umenia	- doplňujúce
Dekoratívne činnosti (priestorové práce, modelovanie, práca s materiálom)	- 33 hodín (11-krát za školský rok)

UČEBNÉ OSNOVY
ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Názov predmetu: kresba

Časový rozsah výučby:	30 hodín
Názov ŠkVP:	Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20
Kód a názov odboru štúdia:	výtvarný odbor
Ročník, v ktorom sa vyučuje:	štvrtý
Stupeň vzdelania:	druhý, základné štúdium
Forma štúdia:	skupinová
Vyučovací jazyk:	slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Žiaci sa učia citlivo rozvrhnúť plochu, výstižne vyjadriť tvar, pracovať s detailmi. Študijná kresba zahŕňa výtvarný prepis prírodnín a rôznych predmetov, zátiší, zvierat, postáv, alebo krajiny. Prostredníctvom kresby a kresliacich pomôcok objavujú špecifickú reč kresby ako takej. Je schopný rozhodovať sa sám pri výbere výtvarnej témy a spôsobu spracovania. Vyberá si výtvarnú techniku na základe sebapoznania a sebarozvoja po následnom rozhovore s učiteľom. Takto upriamujeme pozornosť na individuálny prístup k žiakovi (vzhlľadom k špecifickému vývinovému pubertálnemu obdobiu žiaka).

Ciele vyučovacieho predmetu:

Oproti predchádzajúcemu ročníku, ktorý pracuje s uvedomelým chápaním estetického cítenia pracujú žiaci s detailmi daných tvarov a vytvárajú z nich nové celky:

- poznávanie prírody a predmetov
- práca s detailom
- ilustrácie
- kresba podľa predlohy
- vid'. prierezové témy pre daný ročník

Výchovné a vzdelávacie stratégie:

- individuálny prístup s prihliadnutím na špecifické vývinové / pubertálne/ obdobie žiakov
- práca s prierezovými témami
- pozitívne hodnotenie
- rôznorodosť organizačných foriem (skupinová, individuálna práca)
- ukážky umeleckých diel, rozhovory o umení
- brainstorming
- osobnosť učiteľa (jeho umelecká tvorba)
- emočná zrelosť učiteľa
- dôraz na individualitu žiaka a jeho plynulý prechod z obdobia detstva do obdobia dospievania

Učebné zdroje:

- odborná literatúra (školská knižnica)
- internet
- návšteva výstav a iných výtvarných akcií
- umelecké diela učiteľa
- beseda o umení s umelcami

KRESBA, štvrtý ročník II. stupňa základného štúdia

Výtvarný problém	Úloha – opis problému	Námetové možnosti poznámky – ukážky	Technické možnosti	Edukačný cieľ
Tvary	Hra so stopou do podoby myšlienky	Kumulovanie tvarov do daného príbehu	Kresba štetcom, uhlíkom, rudkou, pastelom	Naučiť sa vytvárať kompozície
Línia, bod, škvrna	Riešenie plochy pomocou línie, bodu, škvrn	Vyjadrenie pocitu - pozitívne (oblé čiary) - negatívne (lomené)	Uhlík Ceruza Pastelka Suchý pastel	Naučiť sa pracovať s danými prvkami ako výrazovým prostriedkom
Recykl-art tvary	Tvary z odpadového materiálu, plasty, papier, drôty	Hra s obrysom predmetu v pohybe, statika, dynamika	Nožnice Kliešte - vystrihnuté tvary, viazané tvary	Schopnosť pozorovať a vyjadriť obrysy rôznych tvarov
Detaily	Práca s detailom pomocou okienka	Prenášanie detailu na väčšie formáty	Ceruza, tuš, fixa, kombinácia techník	Primerane veku pracovať s kompozíciou detailu
Plocha a tvar	Kompozičná výstavba plochy, pomocou bodu, línie, tvaru	Uzatvorená, otvorená plocha	Ceruza, rudka, uhol, masťný pastel, tuš	Osvojiť si využívanie všetkých výrazových prostriedkov pri riešení plochy
Rytmus	Hľadanie rytmu v reálnom príbehu – zachytenie detailov	Práca s prírodninami, ich variácie	Ceruza, uhlík, rudka, ruš, masťný pastel	Naučiť sa vidieť a vyhľadať rytmus v danom príbehu

Názov predmetu: maľba

Časový rozsah výučby:	hodín
Názov ŠkVP:	Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20
Kód a názov odboru štúdia:	výtvarný odbor
Ročník, v ktorom sa vyučuje:	štvrtý
Stupeň vzdelania:	druhý, základné štúdium
Forma štúdia:	skupinová
Vyučovací jazyk:	slovenský jazyk

Ciele vyučovacieho predmetu:

- upresňovať a usmerňovať výtvarný prejav na základe pozorovania, poznávania, porovnávania
- poznávať farebné zákonitosti a ich expresívne vlastnosti
- vedieť spracovať výtvarný materiál
- skúmať a prehlbovať poznatky
- rozvíjať originálne výtvarné riešenia
- rozvíjať zmysel pre priestor
- rozvíjať kreativitu

Profil absolventa:

- vníma umenie ako prostriedok seba vyjadrenia
- rieši jednoduché výtvarné problémy
- vie využiť farebný kontrast
- pozná symboliku farieb
- výtvarne vníma tvar predmetu, vie nájsť geometriu vnútri tvaru
- rozumie prechodu od plochy k priestoru

Uplatňovanie zásad:

- výchovného pôsobenia
- spájania teórie s praxou
- individuálneho prístupu
- názornosti
- uvedomelosti a aktivity
- primeranosti
- trvácnosti
- vedeckosti

Výchovné a vzdelávacie stratégie:

- individuálny prístup
- rôznorodosť organizačných foriem
- skupinové hodnotenie
- brainstorming
- ukážky umeleckých diel, rozhovory o umení, animácie výtvarných diel

Učebné zdroje:

- odborná a detská literatúra
- návšteva výstav a iných výtvarných akcií
- internet

MAĽBA, štvrtý ročník II. stupňa základného štúdia

FARBA	Prekrývanie farieb Farba na farbe Expresívne farby Krajina vo farbe	Prekrývanie cez seba, vedľa seba Realita, pretvorenie reality	Tempera Akryl Akwarel Pastel Neobvyklé materiály Rozličné nástroje	Hľadať analógie
LÍNIA	Podoby línií v umení Expresívna línia Harmónia línií Ukladanie línií Prekrývanie línií	Ťahy štetca (ako podpis umelca: hrubé ťahy: Velazquez... Neviditeľné ťahy: Botticelli Striedavé ťahy: Cézanne...) Obrazová línia	Tempera Akryl Akwarel Pastel Rozličné nástroje	Vizuálny zážitok Pocit z 1 nie Rozvíjať spontánnosť Riešiť plochu pomocou línií Rozvíjať obrazotvornosť
ŠKVRNA	Maľba prostredníctvom škvŕn, kombinácie Automatickosť, spontánnosť	Nefigurálny námet Figurálny námet Geometrická abstrakcia Lyrická abstrakcia	Tempera Akryl Akwarel Pastel Rozličné nástroje	Rozvíjať obrazotvornosť s dôrazom na cit a intuíciu
TVAR	Kumulácia tvarov Tvar, svetlo, tieň (lokálny, vrhnutý), farba Výraz tvaru	Variácie Svetlo a tieň ako kontrast Tvary predmetov	Tempera Akryl Akwarel Pastel Rozličné nástroje	Prehľbovať už získané vedomosti Podnecovať obrazotvornosť Uvedomovať si výraz tvaru
PLOCHA	Hra s mierkou Varianty vytvárania plochy Dominanta a plocha Vrstvenie na ploche	Proporcionalita Zmnožovanie na ploche (uzavretá a otvorená plocha)	Tempera Akryl Akwarel Pastel Rozličné nástroje	Rozvíjať kombinačné myslenie Vnímať rozdiel medzi plošným a priestorovým
PRIESTOR	Úžitkový priestor Priestor v priestore Umenie inštalácie Hra s figúrou (zložená, vzdia-	Štylizácia, Land art Odvodzovanie priestoru od postavy človeka a jeho pohybov Kvalita vnútorného	Tempera Akryl Akwarel Pastel Rozličné nástroje	Upevňovať návyky pre vnímanie priestorových vzťahov (blízke, vzdialené) Kultivovať zmyslové

	lená ...) Pohyb a pokoj prvkov priestore	priestoru		vnímanie Kultivovať systematické pozorovanie
KOMPOZÍCIA	Rozširovanie poznatkov (tvar, plocha, pohyb, rytmus, mierka, štylizácia, proporcie, vyváženosť, symetria, asymetria...) Negatív a pozitív v plošnom i priestorovom vyjadrení	Súlady a nesúlady Hľadanie kontrastov Využitie formátu	Tempera Akryl Akvarel Pastel Rozličné nástroje	Prehľbovať vedomosti o kompozícii Pochopiť vzťahy a zameniteľnosti vonkajšieho a vnútorného
DYNAMIKA	Pocitová maľba (gradácia tvarov a farieb, ich rytmus, mierka...) Grafická partitúra Operácie s ilustráciou Expresívny prejav Optické a kinetické umenie	Asociačné hry: Zápis hudby do vlastného systému (vlastné grafické symboly, ikonické znaky, geometrické tvary...) Negatívna ilustrácia	Tempera Akryl Akvarel Pastel Rozličné nástroje	Rozvíjať fantáziu Hľadať vzťahy medzi akustickým a vizuálnym Rozvíjať improvizačné schopnosti Odbúrať pasívne ilustrovanie textu

Názov predmetu: grafika**Časový rozsah výučby:****12 hodín****Názov ŠkVP:****Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20,
Michalovce****Kód a názov odboru štúdia:****výtvarný odbor****Ročník, v ktorom sa vyučuje:****štvrtý****Stupeň vzdelania:****druhý, základné štúdium****Forma štúdia:****skupinová****Vyučovací jazyk:****slovenský jazyk****Charakteristika vyučovacieho predmetu:**

Základom grafickej techniky je rozmnožovanie výtvarnej práce pomocou tlače. Žiaci využívajú výtvarný jazyk založený na vzťahoch svetlých a tmavých línií, plôch či textúr. Obmedzujú popisnosť, citlivo vedú linku, členia pozitívne aj negatívne plochu a hľadajú výtvarné usporiadanie v súlade s grafickou technikou.

Ciele vyučovacieho predmetu:

- rozvoj zručností, technických schopností
- uvedenie si výrazovosti jednotlivých povrchov, štruktúr, textúr
- rozvoj predstavivosti a fantázie
- objavovanie netradičných grafických techník
- zoznámenie s protografickými postupmi
- pochopenie vybraných kompozičných princípov

Výchovné a vzdelávacie stratégie:

- individuálny prístup
- pozitívne hodnotenie
- rôznorodosť organizačných foriem (skupinová, individuálna práca)
- ukážky umeleckých diel, rozhovory o umení
- brainstorming
- autoevaluácia

Učebné zdroje:

- odborná literatúra a detská literatúra (školská knižnica)
- internet
- návšteva výstav a iných výtvarných akcií
- špecializovaný grafický ateliér
- xerox

GRAFIKA, štvrtý ročník II. stupňa základného štúdia

Výtvarný problém	Úloha/opis problému	Námetové možnosti a ukážky	Technické možnosti	Edukačný cieľ
Kontrast plošného tvaru Línia	-definovanie mäkkého a tvrdého tvaru -hľadanie kontrastu v tvaroch línií -charakteristika jednoduchých geometrických útvarov	-možnosti spojenia s abstraktným námetom -hľadanie tvarov v prírodných alebo umelých formách	-orientácia na tie grafické techniky, ktoré umožňujú žiakom fyzicky ľahko tvoriť línie -monotyp -papierotlač (tlač z kartónovej koláže)	Pochopiť a využívať princíp kontrastu pri výstavbe kompozície. Učiť intenzívne vnímať a vyjadrovať interakcie rôznych tvarov.
Svetlo a tieň Plocha	-zachytiť plasticitu skutočných predmetov -definovať kontrast svetla a tieňa - prostredníctvom škály tmavých a svetlých plôch a grafickej štruktúry učiť vyjadrovať svetelnú hodnotu plochy	- zobrazovanie podľa skutočnosti - pri výstavbe zátišia orientácia na jasne definované plastické formy - nasvietenie	- suchá ihla - sadroryt - linoryt	Učiť vnímať tvary predmetov prostredníctvom svetla a tieňa. Navádzať k hlbšiemu vnímaniu tvarov pri výtvarnej analýze a syntéze. Osvojovať úkony rytia a ručného otláčania.
Abstrahovanie Línia	- pochopiť proces abstrahovania - naučiť analyzovať základné proporcie a tvary a odlíšiť ich od detailov - cieľavedome využívať proces geometrizácie - poznávať základné plošné a geometrické útvary	- svet prírody a svet človeka nám poskytujú širokú škálu možností pri konkretizácii tém	- tlač z kartónovej koláže priamo navádza ku zjednodušovaniu foriem - možnosti využiť aj iné grafické postupy	Poznávať základné geometrické útvary a ich začlenenie do slovníka a predstáv dieťaťa. Učiť chápať proces abstrahovania a podnietiť jeho aktívne využitie.

Hry s písmom	<ul style="list-style-type: none"> - proporcie písmen - grafická svetelnosť textu - niektoré zo základných typov písma + ukážky 	<ul style="list-style-type: none"> - iniciály, monogramy - plocha štrukturovaná textom - obrázok z písmen - tajná šifra 	<ul style="list-style-type: none"> - linoryt - tlač z koláže - monotyp (možnosť využitia pečiatok a tlačiarničky) 	Poznávanie výtvarných aspektov písma a textu. Nabádať k tvorivému a netradičnému narábaniu s písmenami.
---------------------	--	---	--	---

Názov predmetu: Dekoratívne činnosti (priestorové práce, modelovanie, práca s materiálom)

Časový rozsah výučby:	33 hodín
Názov ŠkVP:	Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20, Michalovce
Kód a názov odboru štúdia:	výtvarný odbor
Ročník, v ktorom sa vyučuje:	štvrtý
Stupeň vzdelania:	druhý, základné štúdium
Forma štúdia:	skupinová
Vyučovacia jazyk:	slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Žiaci sa učia trojrozmerné vyjadrovať predstavy a realitu. Zoznamujú sa s vlastnosťami materiálov a nástrojov. Výtvarná skúsenosť prináša žiakom podnety pre objavovanie možností, z ktorých sa postupne vytvára register vyjadrovacích prostriedkov priestorovej tvorby.

Dekoratívna činnosť nadobúda stále väčší význam v rámci väzby na maľbu, kresbu, grafiku a modelovanie. Žiaci sa zoznamujú s jednotou tvaru, funkcie, materiálu a dekóru. Postupne sa učia podriadiť výtvarné myslenie voľbe štylizáčného prejavu a optickej čitateľnosti riešenia. Dekoratívne úlohy vyžadujú racionálnu analýzu, logické výtvarné myslenie a znalosť výtvarného jazyka. Dekoratívne činnosti umožňujú prirodzené vyústenie do oblasti estetizácie životného prostredia a priemyselného dizajnu.

Ciele vyučovacieho predmetu:

- rozvoj spontánneho vyjadrovania prostredníctvom priestorového vytvárania
- poznávanie a vytváranie rôznych tvarov
- osvojovanie si práce v základných technikách priestorovej tvorby, nadobúdanie zručnosti manipulácie s nástrojmi
- získavanie skúsenosti o priestorovom komponovaní (stavebnice, rozličné priestorové prvky), poznávanie princípov výstavby kompozície
- haptické prežívanie tvarov
- využívanie netradičných materiálov – redefinovanie
- naučiť vnímať prostredie interiéru a exteriéru ako prostredie pre tvorbu
- osvojiť si a využívať výtvarné prvky
- štruktúralne radiť dané elementy a stavať ich do nových súvislostí
- poznávať objektívne farebné zákonitosti a ich expresívne vlastnosti

Výchovné a vzdelávacie stratégie

- individuálny prístup
- rôznorodosť organizačných foriem (skupinová a individuálna práca)
- skupinové hodnotenie
- pozitívny charakter hodnotenia a motivácie
- brainstorming

- autoevalácia
- motivácia prostredníctvom dejín umenia, návštevy múzeí a galérií
- pozitívne hodnotenie
- ukážky umeleckých diel, rozhovory o umení

Učebné zdroje:

- odborná literatúra
- vzdelávacie semináre
- detská literatúra
- výtvarné výstavy a akcie
- ateliér a vybavenie

MODELOVANIE A PRÁCA S MATERIÁLOM,
štvrtý ročník II. stupňa základného štúdia

Výtvarný problém	Úloha/opis problému	Námetové možnosti a ukážky	Technické možnosti	Edukačný cieľ
Proporcie v zobrazovaní videného	<ul style="list-style-type: none"> - vzťahy tvarov a veľkosti základných častí zobrazovaného predmetu - profil - viacpohľadovosť - preklápanie 	<ul style="list-style-type: none"> - modelovanie prírodných a umelých foriem - zväčšovanie, zmenšovanie - dotváranie - štruktúry, faktúry 	<ul style="list-style-type: none"> - hlina - iné modelovacie hmoty 	<p>Učiť schopnosti analyzovať predmet Chápať podstatné v jeho skladbe. Rozvoj tvorivosti pri dotváraní rôznych faktúr. Získavanie zručnosti pri modelovaní z ruky.</p>
Rovnováha a nerovnováha v abstraktnom objekte	<ul style="list-style-type: none"> - úlohou je hľadanie a pochopenie rovnováhy a nerovnováhy hmôt v objekte v súlade so zadanou témou - charakteristika geometrického ťažiska 	<ul style="list-style-type: none"> - vyjadrenie abstraktných pojmov - transpozícia princípov prírody - fantastično - hudba 	<ul style="list-style-type: none"> - stavebnice - papier - polotovary - kartón, krabice - fľaše 	<p>Rozvíjať kombinačné schopnosti žiakov. Pochopiť princíp rovnováhy a nerovnováhy. Vnímať objekt ako skladbu hmôt a jeho častí.</p>
Rytmus	<ul style="list-style-type: none"> - opakovanie hmôt a tvarovanie - modelovanie - tvarovanie - land art - koláž, asambláž - tkanie, pletenie, viazanie ... 	<ul style="list-style-type: none"> - svet prírody - šperk - architektúra - hudba - abstraktné námety 	<ul style="list-style-type: none"> - hlina - polotovary - prírodniny - textil - iné materiály .. 	<p>Pochopiť a prakticky použiť rytmus. Budovať estetické vedomie na základe racionálneho poznania kompozičných princípov. Žiak je schopný identifikovať rytmus vo svojom okolí.</p>
Reliéf	<ul style="list-style-type: none"> - cieľavedomé vytváranie trojrozmerného 	<ul style="list-style-type: none"> - naratívne témy - zobrazovanie podľa 	<ul style="list-style-type: none"> - hlina - plastelína - iné 	<p>Pochopiť tvorbu ilúzie priestoru redukciou</p>

	obrazu, kde tretí rozmer redukujeme - vytváranie priestoru radením za seba	skutočnosti - modelovanie z predstáv a pamäti	modelovacie hmoty - reliéf z papiera alebo papieroviny	tretieho rozmeru a radením za seba.
Hľadanie výrazu figurálneho námetu	- motivovaný žiak spontánne a expresívne tvorí na zadanú tému - proporčnými vzťahmi zadá výraz detskej plastike - možnosť využitia akéhokoľvek kompozičného princípu	- naratívne témy s využitím figúry - hlava, karikatúra, portrét - zvieratko, metamorfózy ... - svet fantázie	- socha, reliéf, modelovacie hmoty, papier, sadra...	Objavovanie možností expresívneho výrazu. Podnecovanie tvorivosti a fantázie žiakov. Rozvoj zručností pri manipulácii s materiálmi.
Štruktúry Textúry	- komponovanie materiálov rôznych štruktúr do koláži - možnosť využiť rôzne princípy výstavby kompozície s ohľadom na tému - možnosť využitia tretieho rozmeru a vrstvenia	- vyjadrenie abstraktných pojmov	- koláž - papier, textil, koža, prírodniny, fólie, špagát, dýhy a iné ...	Rozvoj kombinačných a tvorivých schopností žiakov. Haptický zážitok Odtabuizovanie primárnych funkcií materiálov, redefinovanie.
Konštrukcia	- konštruovanie prvkov skeletu a ich spájanie do celku - stabil, mobil - problematika ťažiska a vyváženia - priehľadnosť foriem	- široký okruh námetov nachádzame v živej prírode, architektúre, dizajne, výtvarnom umení ...	- materiály lineárneho charakteru a spojovací materiál - drôt, pletivo, prútie, špagát, lepidlá, klince, dosky, špajdlíky ...	Pochopiť význam funkcie skeletu a jeho nosných aj nesených častí. Tvorivé využitie týchto poznatkov. Uvedomiť si vnútorný a vonkajší priestor sochy či objektu. Chápať konštrukcie vecí

				vo svojom okolí.
Výtvarné a priestorové etudy	<ul style="list-style-type: none"> - komponovanie prvkov do zložitejších priestorových vzťahov - zbierky predmetov - prežívanie seba ako súčasti výtvarného diela - skupinová práca 	<ul style="list-style-type: none"> - využívanie rôznorodých námetov pri komponovaní stavebníc a predmetov do daného priestoru - jednoduchá forma land artu, happeningu - enviroment - fotografia, video záznam 	<ul style="list-style-type: none"> - rôzne prostredia (exteriér, interiér) - prírodniny, zbierky materiálov, netradičné a odpadové materiály 	<ul style="list-style-type: none"> Zážitok z komponovania prvkov. Rozvíjanie spolupráce a spolu prežívania pri tvorivej hre. Schopnosť vnímať seba ako súčasť prostredia.

DEKORATÍVNA ČINNOSŤ, štvrtý ročník II. stupňa základného štúdia

Výtvarný problém	Úloha/opis problému	Námetové možnosti poznámky a ukážky	Technické možnosti	Edukačný cieľ
Plocha Štylizácia	Hľadanie princípov štylizácie motívu Cesto od reality k znaku, symbolu, skratke, ornamentu.. Výtvarné vyjadrenie nielen výsledku / znaku ale aj cesty štylizácie	Štúdium prírodnín a výtvarný posun k jednoduchšej forme Hľadanie zástupného symbolu, výtvarné vyjadrenie, kompozícia zo znakov	Farebné plochy zo starých výtvarných prác (malieb), koláž, maľba a pod. Výtvarné hry Animácia	Pochopiť proces štylizácie Uchopenie princíp zjednodušovania, hľadanie podstaty / charakteristiky Narušiť stereotyp vnímania Rozvíjať výtvarné vyjadrovanie
Plocha Geometrizačia	Proces zjednodušovania tvaru posúvaný smerom k vyjadreniu sa základnými geometrickými tvarmi	Výtvarné hry s geometrickými maticami (na ploche i v objeme) Analýza vnímaného predmetu v okolí a jeho geometrický záznam	Výtvarná hra, analýza, inštalácie, kresba Fotodokument	Vnímať a chápať v jeho základných tvarových intenciách, jeho rozloženie do geometrických tvarov Vytvoriť základ pre blokovú študijnú kresbu, maľbu Narušiť stereotyp vnímania Rozvíjať výtvarné vyjadrovanie
Plocha Abstrakcia	Hľadanie princípov abstrakcie Abstrahovanie tvaru	Výtvarné hry Impulzy z iných druhov umenia – výtvarné reakcie na hudbu,	Farebné plochy zo starých výtvarných prác (malieb), koláž, maľba, výtvarné	Pochopiť nepredmetné zobrazenie, vzťah predmetného

	Gesto Výtvarné vyjadrenie na ploche	mimiku, gesto slovo, pohyb, tanec.. vôňu, zvuk, chuť...	reakcie na hudbu, emócie, pohyb a pod.	a abstrakcie Analyzovať princíp abstrakcie – výtvarné riešenia Narušiť stereotyp vnímania „abstrakcia je zobrazené nič“ „abstrakcia nezobrazuje realitu, predmetnú skutočnosť“ Rozvíjať výtvarné vyjadrovanie
--	--	--	--	--

Názov predmetu: dejiny výtvarného umenia a kultúry

Časový rozsah výučby:	doplňujúce
Názov ŠkVP:	Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20, Michalovce
Kód a názov odboru štúdia:	výtvarný odbor
Ročník, v ktorom sa vyučuje:	štvrtý
Stupeň vzdelania:	druhý, základné štúdium
Forma štúdia:	skupinová
Vyučovací jazyk:	slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Dejiny výtvarného umenia a kultúry spĺňajú v učebných osnovách dvojitú funkciu. Sú v prvom rade oblasťou, ktorá nám sprostredkuje vzťah a hrdosť k tradícii. Ponúka poznatok, že umenie spolunažíva s človekom už naozaj dlhú dobu a je rovnako vyvíjajúcim sa živým „organizmom“ ako človek sám.

V druhom rade je priestorom, kde možno aktívne pátrať, skúmať a triediť, získavať nielen všeobecný prehľad, ale hlavne osobitý súkromný vzťah k umeniu, k jeho jednotlivým kapitolám z dejín. V neposlednom rade sú dejiny výtvarného umenia ako prehliadka kreativity výrazným inšpiratívnym impulzom k ďalšej tvorivej činnosti.

Ciele vyučovacieho predmetu:

- poznávať, porovnávať, inšpirovať
- získať vzťah k dejinám kultúry
- uvedomovať si odkazy dejín umenia
- vedieť spracovať spoznaný výtvarný materiál a tvorivo posúvať do vlastných výtvarných činností
- za pomoci DVU podporiť pluralitu názorov, toleranciu a demokraciu v prejave (vysloveného, ale i výtvarného názoru)

Výchovné a vzdelávacie stratégie:

- zážitková forma vyučovania (pátranie, výskum)
- projektové vyučovanie
- individuálny prístup, pozitívne hodnotenie
- ukážky umeleckých diel, rozhovory o umení, animácie výtvarných diel

Učebné zdroje:

- odborná literatúra a detská literatúra (školská knižnica)
- internet
- návšteva výstav a iných výtvarných akcií

DEJINY VÝTVARNÉHO UMENIA,
štvrtý ročník II. stupňa základného štúdia

Výtvarný problém	Úloha/opis problému	Námetové možnosti poznámky a ukážky	Technické možnosti	Edukačný cieľ
Poznávanie	Zoznamovanie sa s dejinami výtvarného umenia na základe štúdia vybraného motívu	Námet: štúdium parciálneho motívu v rôznych obdobiach vo vzťahu k inému výtvarnému druhu (kresba, plastika...)	Odborná literatúra, skice (výtvarné poznámky)	Opakované stretnutie s históriou kultúry, základné oboznámenie s dejinami výtvarného umenia, chápanie časovej osi, postupnosti, nadväznosti
Porovnávanie	Porovnávanie, pátranie po rozdieloch a podobnostiach vo výtvarných dielach na základe štúdia vybraného motívu	Námet: kanón krásy, proporcie, mierka, zdobnosť, abstrakcia	Odborná literatúra, skice (výtvarné poznámky, internet)	Základné oboznámenie s postupnosťou (a možno i cyklickým princípom) dejín umenia, chápanie základných charakteristík na základe pátrania po rozdieloch a zhodách
Inšpirácia	Inšpirácia, výtvarný posun na základe štúdia vybraného motívu z dejín výtvarného umenia	Námet: inšpirácia historickým námetom, výtvarný posun do vlastnej interpretácie – parafráza umeleckého diela, animácia, reінstalácia a pod.	Odborná literatúra, skice, papierové priestorové objekty, maľba, modelovanie, fotodokument a iné	Chápanie dejín výtvarného umenia ako otvoreného systému, ktorý ponúka materiál na skúmanie, poznávanie, ale hlavne je východiskom pre nové originálne výtvarné riešenia (je inšpiráciou, impulzom k tvorivosti)

Prierezové témy štvrtý ročník II. stupňa základného štúdia

Základná téma pre VO ZUŠ Michalovce

Dejiny výtvarného umenia a kultúry

Sekundárne prierezové témy:

1. Príroda
2. Človek
3. Vzťahy
4. Fantázia
5. Výtvarné umenie
6. Umelý svet
7. Vesmír

1. Príroda

- A) svet rastlín
- B) svet zvierat
- C) svet planéty Zem

Inšpiratívne témy

- ako rastie semienko
- kytica
- pieseň stromu
- tajný život lúky
- tajomná záhrada
- čo je v strome schované
- rozprávkový les
- list pod mikroskopom
- kvety v obrazoch umelcov
- rastliny použité v dávnych ornamentoch
- o čom som sa rozprával so stromom
- strom v biblii
- bludisko zárezov a plôch (kôra)
- land art
- priateľ z lesa
- rozmanitosť zvieracej kože s stôp
- môj domáci miláčik
- dinosaury
- zvieratková príšerka
- príbeh chrobáka (motýľ, mravec ...)
- Duša Gaie
- Je Gaia živá?
- živly
- katastrofy

2. Človek

- „Moje telo“
- Moje odtlačky prstov
- Moje kroky zanechávajú stopy
- Môj tieň
- Vzor z časti môjho tela
- Ako funguje ucho
- Postava z rozprávkovej ríše (Gulliverové cesty)
- Labyrint môjho tela
- Pocity a nálady
- Ja a práca
- Čím živím svoje telo
- Vzhľad človeka v dejinách výtvarného umenia
- Akt (pohľad na nahé ľudské telo z dejín umenia)
- Tematické práce z akejkoľvek oblasti ľudského života (v manéži, cirkus, na trhu, škola, na ihrisku ...)
- Človek a cestovanie
- Portrét (portrétne umenie v dejinách umenia)
- Ako si zdobím telo (oblečenie šperk, účesy)
- Masky – divadlo
- Moja rodina

3. Vzťahy

- ja a ja
- ja a oni
- moja rodina
- ja a ty
- my a vy
- môj imaginárny priateľ
- emócie – hnev, strach, radosť, smútok

4. Fantázia

- svet vytvorený človekom
- svet v našej hlave
- kontrast mikrokozmu a makrokozmu
- tajné mapy
- imaginárna krajina (surrealizmus)
- moje sny
- bájne bytosti
- inšpirácia Zemanovými filmami
- z rozprávky do rozprávky
- príšery a strašidlá
- ilúzia (jaskyňa, pivnica, nebo – peklo, zrúcanina hradu)
- putovanie časom (stroj času)

5. Výtvarné umenie

- reprodukcia umeleckého diela
- parafráza umeleckého diela
- ilustrácia rozprávky
- inšpirácia výtvarnými obdobiami a smermi
- architektúra – kombinácia stavebných slohov
- odievanie človeka v dejinách výtvarného umenia
- štúdie ľudského tela podľa umenia
- báje a povesti Slovanov
- inšpirácie ľudovou kultúrou
- grécka a rímska mytológia

6. Umelý svet

- lietanie – Ikaros – vzducholod'
- roboty
- pohľad do rádia
- pohľad do počítača
- pohľad do grafického listu
- stroje sa zbláznili
- mlynček na rozprávky
- tkaniny pod mikroskopom
- elektronická komunikácia
- recyklácia (čo s odpadkami)
- moji počítačoví priatelia
- svet internetu

7. Vesmír

- list do vesmíru a čakanie odpovede
- návšteva mimozemšťanov
- mikrokozmos v makrokozme
- veľký tresk
- let vesmírom
- vesmírna loď
- život hviezdy